

[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN [COENRAAD] RUYSCH [LONDEN]
3 FEBRUARI 1680
7146

Antwoord op Ruysch' niet bewaarde antwoord op Huygens' brief van 12 januari 1680 (7143).

Samenvatting: Huygens spoort Ruysch aan verder te zoeken naar de verblijfplaats van Judith Killigrew.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 3, p. 974: ontwerp (autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 7146, p. 430: samenvatting.

Namen: Archimedes [= Christiaan Huygens]; Christiaan Huygens; Henry Killigrew; Judith Killigrew; Dirck van Leiden van Leeuwen.

Plaats: Parijs.

Glossarium: concert (concert); luth (luit).

Transcriptie

À Monsieur Ruysch.

3 Febvrier 1680.

Monsieur,

Vous venez de m'annoncer une catastrophe de ceste merveilleuse et plus malheureuse dame, dont je plains plus la dernière acte que tout ce qui a passé devant, quoyque ce ne soyent pas de petits articles, d'abandonner païs, mari, enfant et famille, ou jamais (pour autant de connoissance que j'en ay), elle ne s'est trouvé que bien. Cependant je ne puis me resoudre à la perdre tout à faict, de veue ne fruster que pour l'interest de mon Archimède à Paris, qui, assurez-vous, aura de l'obligation, si vous pouvez trouver moyen de m'apprendre *quâ illa regione requiratur* et dans quel coing bigot ceste folle fugitive s'est allé fourrer. Car toute religieuse qu'elle puisse se qualifier, je m'assure, que si c'est dans Paris, où elle se confine, mondit Archimède trouvera moyen d'en obtenir encor, en mon nom qu'elle se présente avec son luth à quelque grime de concert, si tant est qu'il reste encor de la vigueur à ces pauvres mains decharnées, qui pour estre desja telles de mon temps, ne laissoyent pas de me ravir, comme je vous ay dit, par-dessus tout ce que j'ay jamais veu faire sur le luth. Son honeste homme de mary est tant de mes amis, qu'il ne voudra vous refuser ceste connoissance, si vous prenez la peine de l'en requérir de ma part, parmi les offres de mon service, comme je vous en supplie avec instance. Mais plus fortement encore que ne vueillez vous chagriner de ceste nouvelle importunité, j'en attens l'effet de la suite de vos bontez et me dit véritable,

etc.

Je repute Monsieur de Leeuwen bien-heureux en ceste occurence, de vous avoir si proche, sans qu'il auroit courru beaucoup d'hazard de se veoir rompre la teste, d'une partie de ceste sotté commission, dont il ne se peut que trop bien passer dans la presse de ses occupations, et, qui pis est, dans celle de la fréquente atteinte de ses douleurs, dont nous ne cessons de le plaindre sensiblement. Je vous prie, Monsieur, de l'en assurer, et qu'il nous tarde de le luy pouvoir tesmoigner de bouche, tant serviteur que généralement tout nous luy sommes.

Vertaling

Aan de heer [Coenraad] Ruysch.

3 februari 1680.

Mijnheer,

U heeft mij zojuist een rampzalig bericht gestuurd over deze wonderbaarlijke en nog meer ongelukkige ¹dame, wier laatste stap ik meer beklaag dan alles wat zich al eerder heeft afgespeeld, hoewel het geen geringe zaak is om land, echtgenoot, kind en familie te verlaten, waar (voor zover ik weet) zij het niet anders dan goed heeft gehad. Toch kan ik niet besluiten haar geheel uit het oog te verliezen, al was het maar om niet het belang te schaden van mijn ²Archimedes in Parijs, die - wees daarvan verzekerd – een verplichting zal hebben, als u een manier weet om mij op de hoogte te stellen ³in welke streek zij moet worden gezocht¹ en in welk vroom hoekje deze dwaze vluchteling zich heeft neergelaten. Want zo godsdienstig als ze zich kan voordoen, ik ben er zeker van dat als zij zich in Parijs ophoudt, mijn genoemde Archimedes een manier zal vinden om haar zover te krijgen dat zij zich, in mijn naam, laat horen met haar luit in een of ander soort van concert, als er tenminste nog wat over is van deze arme uitgeteerde handen, die mijn tijd niet al zo waren en niet ophielden mij in verrukking te brengen, zoals ik u al heb gezegd, meer dan wat ik ooit heb horen spelen op de luit. Haar goede ³echtgenoot is zo'n goede vriend van mij dat hij u die informatie niet zal onthouden als u de moeite neemt daarnaar te vragen uit mijn naam, met het aanbod van mijn diensten, zoals ik u met nadruk vraag. Maar meer nog dan dat u zich niet teneer laat slaan door deze nieuwe vrijpostigheid, wacht ik op de resultaten van uw goedheid en noem mij daadwerkelijk,

enz.

Ik houd de heer [Dirck van Leiden] van Leeuwen voor een gelukkig man in de omstandigheid dat u zo dicht bij hem bent, want zonder dat zou hij veel gevaar hebben gelopen zich het hoofd te breken, deels over deze dwaze opdracht, waaraan hij met zijn drukke bezigheden maar beter voorbij kan gaan, en, wat erger is, over zijn regelmatige pijnaanvallen, waarover wij niet ophouden hem medelevend te beklagen. Ik verzoek u, mijnheer, hem ervan te verzekeren dat wij erop wachten hem dat mondeling te kunnen verzekeren, zowel als dienaar als in het algemeen alles wat wij voor hem zijn.

---

1. Judith Killigrew.
2. Christiaan Huygens.
3. Henry Killigrew.